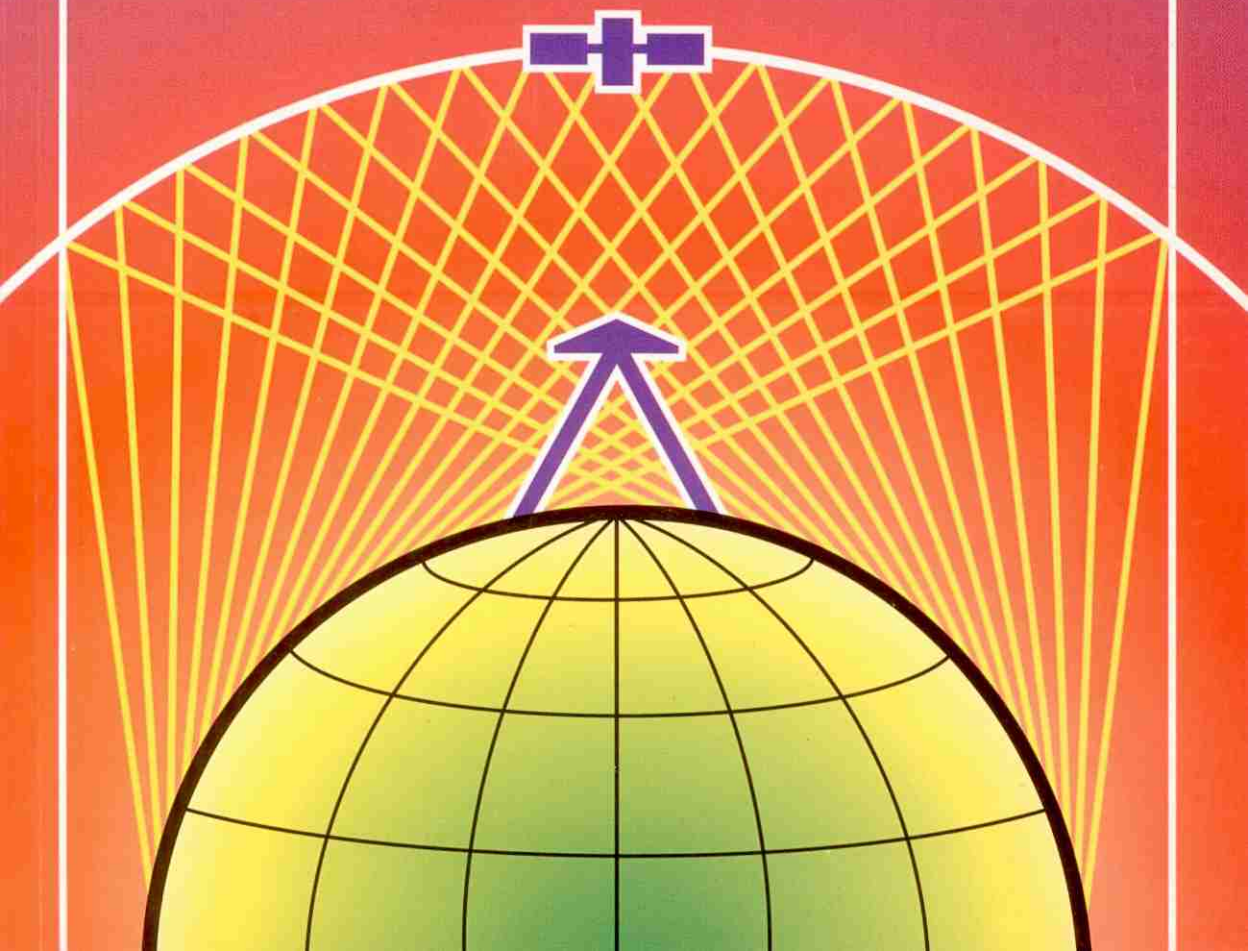

XVI JESIENNA SZKOŁA GEODEZJI

**TECHNIKI I TECHNOLOGIE
W GEODEZJI
I KARTOGRAFII**

ŁĄDEK ZDRÓJ, 11 - 13. 09. 1997

STOWARZYSZENIE GEODETÓW POLSKICH

Oddział we Wrocławiu

AKADEMIA ROLNICZA WE WROCŁAWIU

Katedra Geodezji i Fotogrametrii

XVI JESIENNA SZKOŁA GEODEZJI

**TECHNIKI I TECHNOLOGIE W GEODEZJI
I KARTOGRAFII**

SEMINARIUM

ZINTEGROWANE SIECI GEODEZYJNE

KOMITET GEODEZJI POLSKIEJ AKADEMII NAUK

Sekcja Sieci Geodezyjnych

AKADEMIA ROLNICZA WE WROCŁAWIU

Katedra Geodezji i Fotogrametrii

Komitet Naukowy XVI Jesiennej Szkoły Geodezji

Przewodniczący: dr hab. inż. Edward Osada, prof. AR
Członkowie: prof. dr hab. inż. Włodzimierz L. Baran
prof. dr hab. inż. Ewa Krzywicka–Blum
prof. dr hab. inż. Stefan Cacoń
dr inż. Alicja Dorzak
mgr inż. Tadeusz Wiśniewski

Komitet Naukowy Seminarium Sekcji Sieci Komitetu Geodezji PAN

Przewodniczący: dr hab. inż. Edward Osada, prof. AR
Członkowie: prof. dr hab. inż. Włodzimierz L. Baran
prof. dr hab. inż. Marcin Barlik
dr hab. inż. Józef Beluch, prof. AGH
prof. dr hab. inż. Stefan Cacoń
prof. dr hab. inż. Idzi Gajderowicz
dr hab. inż. Maria Dobrzycka, prof. IGiK
prof. dr hab. inż. Janusz Śledziński
prof. dr hab. inż. Janusz Zieliński

Komitet Organizacyjny

Przewodniczący: dr hab. inż. Edward Osada, prof. AR
Sekretarze: dr inż. Jarosław Bosy
dr inż. Andrzej Borkowski
Członkowie: mgr inż. Stanisław Rogowski
mgr inż. Mieczysław Łyskawa
mgr Wojciech Dach

Spis treści

Wstęp	9
<i>Joanna Bac–Bronowicz, Ewa Krzywicka–Blum</i> Zastosowanie metod typologicznych w studiach kartograficznych na przykładzie warunków naturalnych Dolnego Śląska	11
<i>Joanna Bac–Bronowicz, Marek Jędrzejczak</i> Wykorzystanie numerycznego modelu terenu jako podstawy do wyznaczenia barier i dróg swobodnego przepływu powietrza	12
<i>Adam Bałut, Jan Gocál</i> Klasyczne i satelitarne techniki pomiarowe w pracach tyczeniowych	13
<i>Andrzej Borkowski</i> Aktywne funkcje sklejjane	14
<i>Jarosław Bosy, Stefan Cacoń, Bernard Kontny</i> Analiza stabilności stacji satelitarnej „Wrocław”	15
<i>Stefan Cacoń, Bernard Kontny</i> Badania geodynamiczne Sudetów Wschodnich i Przedgórzja Sudeckiego — projekt GEOSUD	16
<i>K. Godek, Z. Siejka, J. Szczurek</i> Technologia pomiarów inwentaryzacyjnych i realizacyjnych przy modernizacji kolei linowej KL KASPROWY WIERCH	17
<i>Piotr Gołuch</i> Wyznaczenie elementów orientacji zewnętrznej zdjęć — powiązanie metod DLT (bezpośredniej transformacji liniowej) i przestrzennego wcięcia wstecz	18
<i>Adam Iwaniak, Witold Paluszyński</i> System ekspertowy wspomagający generalizację map wielkoskalowych ...	19
<i>Andrzej Klimczak, Bernard Kontny, Stanisław Serafin</i> Pomiar batymetrii dna rzek i zbiorników wodnych z wykorzystaniem echosondy cyfrowej i odbiorników satelitarnych GPS	20
<i>Halina Klimczak</i> Zastosowanie bazy danych tematycznych do analizy zmian na obszarach leśnych	21
<i>Bernard Kontny, Jarosław Bosy, Krzysztof Mąkolski</i> Koncepcja bazy danych przestrzennych dla badań geodynamicznych na przykładzie poligonu geodynamicznego „Rów Paczkowa”	22

<i>Tadeusz Kowalczyk</i>	
Niesynchroniczne pomiary trajektorii cyklicznych przy badaniu deformacji budowli wieżowych	23
<i>Henryk Kowalski, Józef Sanecki, Andrzej Klewski, Robert Gmaj, Konrad Maj</i>	
Technologia magazynowania i przetwarzania materiałów obrazowych dla potrzeb miasta	24
<i>Krzysztof Kroszczyński, Janusz Jasiński</i>	
System kompozycji zdjęć satelitarnych WEFAX i danych GRID	25
<i>Waldemar Krupiński</i>	
Krzywe płaskie jako krzywe przejściowe dla celów trasowania	26
<i>Stanisław Latoś Edward Preweda</i>	
Geometryczna interpretacja i własności jednopunktowej oraz globalnej charakterystyki dokładności poziomych sieci geodezyjnych	27
<i>Adam Linsenbarth</i>	
Fotogrametria cyfrowa — blaski i cienie	28
<i>Eryk J. Lipiński</i>	
Koncepcja dystrybucji plików korekcyjnych DGPS poprzez Internet na przykładzie systemu Horyzont–WebStation	29
<i>Zdzisław Marcinowski, Ryszard Wilczyński</i>	
Analiza porównawcza naziemnych zdjęć pomiarowych wykonanych na różnych materiałach fotograficznych	30
<i>Józef Maślanka</i>	
Wybrane problemy modernizacji ewidencji gruntów	31
<i>Edward Osada, Jacek Malańczuk</i>	
Aktualizacja i wykrywanie obiektów SIT	32
<i>Stanisław Oszczak, Mieczysław Bakula</i>	
Estymacja dokładności pozyskiwania danych terenowych metodą DGPS	33
<i>Wojciech Pachelski</i>	
Schemat koncepcyjny bazy danych katastralnych	34
<i>Wiesław Pawłowski Stefan Przewłocki</i>	
Technologie pomiarów geodezyjnych w Budownictwie zalecane przez nowe normy PN–ISO	35
<i>Jacek Plaska</i>	
System ASPEN Pro XL jako narzędzie pozyskiwania informacji o obiektach terenowych dla potrzeb GIS	36
<i>Edward Preweda</i>	
Baza informacji na temat przemieszczeń poziomych terenu	37

<i>Manfred Spata</i>	
Die Schlesienkarte von Martin Helwig — Ein neuer Faksimiledruck der Erstausgabe 1561	38
<i>Karol Szeliga</i>	
Metodologiczne problemy modernizacji katastru	39
<i>Zbigniew Taciak</i>	
Systemy geodezyjne Zeiss. Zintegrowane pomiary geodezyjne	40
<i>Alojzy Wasilewski, Krzysztof Mroczkowski</i>	
Analiza metod pozyskiwania danych dla potrzeb określenia stanu technicznego budynków	41
<i>Alojzy Wasilewski, Stanisław Oszczak, Zofia Rzepecka, Ryszard Kurpiński, Stanisław Wójtowicz</i>	
Klasyczne i satelitarne pomiary komparatora polowego LGOM instrumentów elektrooptycznych	42
<i>Stefan Zaremba, Janusz Wynalek</i>	
Geodezyjny pomiar jako podstawa do obliczania sił naciągu w linach	43
<i>Paweł Zając</i>	
Próba wykorzystania fotogrametrii cyfrowej do aktualizacji mapy sytuacyjnej w skali 1:2000 na przykładzie miasta Poznania	44
<i>Piotr Ryszard Zdanowicz</i>	
Realizacja osnów odtwarzalnych II i III klasy na przykładzie m. Wrocławia i m. Wałbrzycha	45
<i>Piotr Banasik Jacek Szewczyk</i>	
Wykorzystanie sieci zintegrowanych do badań powierzchni terenu	47
<i>Marcin Barlik</i>	
Wykorzystanie anomalii pionowego gradientu siły ciężkości w badaniu figury Ziemi	48
<i>Kazimierz Bęcek</i>	
O możliwości modelowania pola grawitacyjnego Ziemi przy pomocy fraktali	49
<i>Stefan Cacoń</i>	
Integracja pomiarów satelitarnych, geodezyjnych i innych w ramach systemu kontrolno-pomiarowego	50
<i>Władysław Dąbrowski Alicja Dorzak</i>	
Perspektywy rozwoju technologii osnów odtwarzalnych na podstawie 12- letnich doświadczeń stosowania	51
<i>Mariusz Figurski</i>	
Wykorzystanie obserwacji GPS w modelowaniu jonosfery	52

<i>Mariusz Figurski</i>	
Metody łączenia rozwiązań sieci lokalnych i regionalnych GPS.....	53
<i>Mariusz Figurski, Ryszard Soloducha</i>	
Kombinacje liniowe wielkości obserwowanych GPS.....	54
<i>Bogusław Gabryś, Andrzej Uznański</i>	
Przeniesienie odległości metodą swobodnego stanowiska i techniką GPS w pracach realizacyjnych.....	55
<i>Józef Gil</i>	
Struktura sieci geodezyjnej w aspekcie zawartości informacji układu obserwacyjnego	56
<i>Olgiert Jamroz</i>	
Zastosowanie metod bezwzględnych i względnych w badaniach geodynamicznych Masywu Śnieżnika Kłodzkiego.....	57
<i>Bogdan Kolanowski</i>	
Opracowanie w postaci numerycznej map deklinacji magnetycznej na obszarze Polski	58
<i>Edward Osada, Marek Trojanowicz, Jacek Małańczuk</i>	
Koncepcja zintegrowanej sieci geodezyjnej: projekt, wyrównanie i aktualizacja	59
<i>Zofia Rzepecka</i>	
Analiza metod pozycjonowania punktów techniką GPS pod kątem dokładności, opłacalności i czasu wykonania obserwacji.....	60
<i>Otakar Švábenský, Josef Weigel, Jiří Bureš</i>	
Integration of satellite and terrestrial data in SNEZNIK network.....	61
<i>Alojzy Wasilewski, Stanisław Oszczak, Zofia Rzepecka, Ryszard Kurpiński</i>	
Integracja klasycznej podstawowej osnowy LGOM z satelitarną osnową GPS	62

Joanna Bac–Bronowicz
Ewa Krzywicka–Blum

Akademia Rolnicza we Wrocławiu
Katedra Geodezji i Fotogrametrii
ul. Grunwaldzka 53
50–357 Wrocław

**Zastosowanie metod typologicznych w studiach
kartograficznych na przykładzie warunków naturalnych
Dolnego Śląska**

W pracy zastosowano taksonomię numeryczną do wyróżnienia siedmiu typów naturalnych uwarunkowań produkcji rolnej w 165 gminach Dolnego Śląska. Szczególną uwagę poświęcono relacjom typowości i przejściowości w regionalizacji kartograficznej definiując odpowiednie wskaźniki. Pracę uzupełniają mapy: wyróżnionych typów warunków, zasięgu typu dominującego oraz przejściowości warunków — na Dolnym Śląsku.

Joanna Bac-Bronowicz
Marek Jędrzejczak

*Akademia Rolnicza we Wrocławiu
Katedra Geodezji i Fotogrametrii
ul. Grunwaldzka 53
50-357 Wrocław*

Wykorzystanie numerycznego modelu terenu jako podstawy do wyznaczenia barier i dróg swobodnego przepływu powietrza

Na podstawie średnioskalowej mapy topograficznej zbudowano numeryczny model terenu Dolnego Śląska. Przy wyborze punktów wyznaczających zwrócono szczególną uwagę na ich wybór, tak aby po zastosowaniu odpowiednich funkcji modelujących jak najwierniej odtworzone zostały wzniesienia i obniżenia terenu. Następnie wydzielono obszary podobne ze względu na nachylenie i wystawy oraz główne linie wododziałowe. Na tej podstawie podjęto próbę oceny kierunku i natężenia rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń w zależności od kierunku napływu mas powietrza.

Andrzej Borkowski

*Akademia Rolnicza we Wrocławiu
Katedra Geodezji i Fotogrametrii
ul. Grunwaldzka 53
50–357 Wrocław*

Aktywne funkcje sklepane

Aktywna funkcja sklejana (tzw. snake) jest rozwiązaniem pewnego zadania wariacyjnego, w którym minimalizowana jest energia całkowita linii. Energia ta składa się z energii zewnętrznej, która wymusza pożądaną przebieg snajlu, np. w pobliżu zadanych punktów, i energii wewnętrznej, która opisuje kształt linii i gwarantuje jej dostatecznie gładki przebieg. Do ilościowego opisu energii wewnętrznej używane są zmiany pierwszej i drugiej pochodnej.

W pracy podano iteracyjne rozwiązanie zadania wariacyjnego oraz wskazano obszary zastosowań snakes. Działanie aktywnej funkcji sklepanej pokazano na przykładzie aproksymacji profilu terenowego.

Jarosław Bosy
Stefan Cacoń
Bernard Kontny

Akademia Rolnicza we Wrocławiu
Katedra Geodezji i Fotogrametrii
ul. Grunwaldzka 53
50–357 Wrocław

Analiza stabilności stacji satelitarnej „Wrocław”

Stacja permanentnych obserwacji GPS „Wrocław” rozpoczęła działalność w listopadzie 1996 r. Jest piątą stacją w Polsce realizującą krajowy system odniesienia dla sieci geodezyjnych oraz regionalnych i lokalnych badań geodynamicznych. Włączona została do sieci EUREF.

Ocenę stabilności konstrukcji nośnej budynku, na którym posadowiono antenę stacji oparto na materiałach geologicznych i hydrologicznych. Z uwagi na lokalizację stacji w śródmieściu Wrocławia przeprowadzono badania mikro-sejsmiczności, które nie wykazały wpływu pobliskiego ruchu samochodowego na konstrukcję budynku.

Przeprowadzono również analizy zmienności wektorów łączących stację Wrocław z kilkoma stacjami sieci IGS i EUREF. Obserwacje prowadzone na stacji wykorzystywane są w badaniach geodynamicznych Sudetów wschodnich w ramach projektu GEOSUD.

Stefan Cacoń
Bernard Kontny

*Akademia Rolnicza we Wrocławiu
Katedra Geodezji i Fotogrametrii
ul. Grunwaldzka 53
50–357 Wrocław*

Badania geodynamiczne Sudetów Wschodnich i Przedgórze Sudeckiego — projekt GEOSUD

Projekt GEOSUD dotyczy badań geodynamicznych zlokalizowanych w Sudetach Wschodnich i na Przedgórzu Sudeckim i realizowany jest od 1996 roku. Lokalizacja punktów sieci satelitarnej i grawimetrycznej dostosowana jest do warunków geologiczno–tektonicznych obszaru badań. Dzięki projektowi GEOSUD połączono badania na lokalnych poligonach geodynamicznych: Masyw Śnieżnika, Góry Stołowe, Rów Tektoniczny Paczkowa. W 1997 roku badania geodynamiczne Sudetów Wschodnich zostały rozszerzone o czeską sieć badawczą zlokalizowaną w regionie Śląsko–Morawskim. Obserwacje satelitarne wykonane w 1996 roku zostały opracowane za pomocą programów: Bernese v.4.0 i PRISM.

Piotr Gołuch

*Akademia Rolnicza we Wrocławiu
Katedra Geodezji i Fotogrametrii
ul. Grunwaldzka 53
50–357 Wrocław*

**Wyznaczenie elementów orientacji zewnętrznej zdjęć —
powiązanie metod DLT (bezpośredniej transformacji liniowej)
i przestrzennego wcięcia wstecz**

Elementy orientacji zewnętrznej pojedynczego zdjęcia to: trzy kąty obrotu (ω , ϕ , κ) i trzy współrzędne środka rzutu (X_s , Y_s , Z_s).

Elementy orientacji zewnętrznej zdjęcia można obliczyć z warunku kolinearności (metoda „przestrzennego wcięcia wstecz” — SPR) lub z wykorzystaniem przekształceń rzutowych (metoda DLT — bezpośredniej transformacji liniowej).

W pracy autor proponuje integrację ww metod (elementy orientacji zewnętrznej obliczone metodą DLT są brane jako wartości początkowe w procesie iteracyjnym metody SPR). Dzięki takiemu rozwiązaniu tego zagadnienia maleje ilość iteracji w metodzie SPR oraz, co jest istotniejsze, wzrasta dokładność wyznaczenia elementów orientacji zewnętrznej zdjęć.

